

Protokoll fört vid det sextiosjätte sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 22 oktober 2004

Mötet genomfördes på Chalmers tekniska högskola, Gibraltargatan 1, Göteborg. Före resp. efter mötet presenterades verksamheten vid Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet varvid styrelsen också genomförde överläggningar med universitetsledningarna. Studiebesök gjordes vid MC 2 vid Chalmers och NMR-centrum vid universitetet.

Deltagande ledamöter

Lena Hjelm-Wallén, ordförande

Per Andersson

Lars Björck

Ulla Grönlund

Göran Johnsson

Håkan Lane

Eva Olsson

Carola Lemne

Lennart Låftman

Karin Markides

Birgit Norinder

Tuula Teeri, fr o m § 5

Jan Uddenfeldt

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD

Björn Brandt, vice VD, sekreterare

Anders Sjölund, planeringschef

Karl-Olov Fentorp

Inger Florin

Ingvar Isfeldt

Olof Lindgren

Lena-Kajsa Sidén

Adjungeringar

§ 8 AnnMarie Israelsson, Sture Löf

§ 9 Olof Sjöström

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, adjungeringar, ev jäv

Håkan Lane utsågs att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Protokoll från styrelsens 65:e sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Protokollet lades med godkännande till handlingarna.

Noterades att Ingvar Isfeldt är ledamot av styrelsen för Stiftelsen Forskning & Framsteg med Björn Brandt som suppleant (§ 7). I övrigt anmäldes inga jäv vid dagens sammanträde.

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade bifogats kallelsen (bilaga 1).

§ 4 **Institutsutlysning tillsammans med VINNOVA och KK-stiftelsen**

Stiftelsen har tillsammans med VINNOVA och KK-stiftelsen arbetat fram ett förslag till ett gemensamt program för att stärka det svenska forskningsinstitutssystemet. Insatsens syfte är att främja förnyelse och kvalitet i institutforskningen liksom samarbetet med ledande svensk universitetsforskning och med näringslivet. Programmet föreslås pågå under tre år plus tre år med en mellanliggande utvärdering och innefatta 6 – 8 centra. Stiftelsen föreslås bidra med 30 milj kr under den första treårsperioden, VINNOVA med 60 milj kr och KK-stiftelsen med 30 milj kr. Eventuell fortsatt finansiering efter den första treårsperioden blir beroende av utvärderingsresultatet och stiftelsens medelstillgång.

Styrelsen diskuterade förslaget och uppdrog åt verkställande direktören att i de avslutande förhandlingarna med VINNOVA och KK-stiftelsen verka för vissa förändringar i skrivningarna i enlighet med styrelsens diskussion, däribland en begränsning av antalet centra (4 – 6), en tydligare beskrivning av olika deltagares roller och en precisering av berörda institut. Specifika ytterligare kommentarer kunde delges Karl-Olov Fentorp.

Styrelsen *beslöt*, med förbehåll för att andra finansörer bidrar i enlighet med förutsättningarna i utsänt PM,

- att bemyndiga verkställande direktören att, med beaktande av de synpunkter som framförts i styrelsediskussionen, ingå principöverenskommelse med övriga finansörer om finansiering, utlysning och genomförande,
- att bevilja anslag med högst 30 milj kr för programmet för en treårsperiod,
- att godkänna att programmet får administreras via VINNOVA, samt
- att slutliga beslut om anslag får fattas gemensamt av VD/GD för stiftelsen, KK-stiftelsen och VINNOVA.

§ 5 **Utvärderingsplan 2005 och senare**

Underlag för och förutsättningar för att utvinna mer bestående erfarenheter av genomförd stiftelsestödd forskning börjar nu efter tio års verksamhet finnas i rimlig utsträckning. En princippromemoria med vissa generella utgångspunkter för utvärderingsverksamheten hade sänts ut inför sammanträdet. Verkställande direktören föreslår att stiftelsen inleder slututvärderingar av hittills avslutade program under 2005 – 2006 med områdesvis behandling av programmen inom vart och ett av de breda områden inom vilka stiftelsen inledde sitt arbete (bio, IT, verkstad, kemi/processsteknik) och med en komplettering i form av fallstudier av ett antal utvalda program.

Styrelsen *beslöt*

- att uppdra åt verkställande direktören att baserat på den förda diskussionen återkomma vid styrelsens sammanträde i december med ett konkretiserat förslag till utvärderingsprogram 2005 innefattande budgetförslag.

§ 6 **Emerging Science and Technology, SSF Training programme in Nano - X**

Styrelsen har vid sammanträden den 9 juni och 3 september diskuterat och ställt sig bakom verkställande direktörens förslag till ett framtidsfokuserat program riktat mot yngre forskare med tonvikt på yngre disputerade forskare. Programmet riktar sig mot framväxande kunskaps- och teknikområden och det aktuella programmet bör inrikta sig mot området nanovetenskap och nanoteknik.

En skiss till programutformning hade diskuterats vid styrelsesammanträdena och verkställande direktören har vidareutvecklat denna i bifogad PM (bilaga 2). En särskild beredningsgrupp bör tillsättas för att utforma ett fullständigt förslag inklusive utlysningstext för styrelsens ställningstagande tidigt under 2005.

Beredningsgruppen bör också beredas tillfälle att föreslå de förändringar man finner lämpliga för att ge programmet en så slagkraftig utformning som möjligt.

Styrelsen diskuterade förslaget och pekade på att Sverige har förutsättningar bli världsledande endast inom delområden av det omfattande nanoområdet, att kompetens inom området systemkonstruktion bör finnas i beredningsgruppen för att bedöma och väga behovet av alternativa eller kompletterande insatser inom detta område samt att programmets namn bör väljas så att det visar verksamhetens fokus mot postdoktors- och forskarassistentnivån (motsv).

Styrelsen *beslöt*

- att bemyndiga verkställande direktören att, med beaktande av styrelsens kommentarer, tillsätta en beredningsgrupp för att närmare utforma ett program i enlighet med förslaget, samt
- att uppdra åt verkställande direktören att tillfråga professor Tord Claeson om denne är beredd att åta sig uppdrag som ordförande i beredningsgruppen

§ 7 Stöd till tidskriften Forskning & Framsteg

Stiftelsen är sedan år 1995 en av intressenterna i Stiftelsen Forskning & Framsteg (F&F), som ger ut tidskriften med samma namn. Bidraget beräknas enligt en av F&F:s styrelse överenskommen nyckel som 1,12 promille av tillgängliga resurser för forskning. Ett tak om 15 prisbasbelopp tillämpas.

Från och med 2000 uppgår stiftelsens bidrag till takbeloppet. Hösten 1998 beviljade stiftelsen bidrag för åren 1999, 2000 och 2001 och hösten 2001 beviljade stiftelsen bidrag för åren 2002, 2003 och 2004.

Styrelsen *beslöt*

- att bevilja bidrag för åren 2005, 2006 och 2007 motsvarande 15 prisbasbelopp per år, att utbetalas årsvis efter rekvisition.

§ 8 Presentation av utvärderingen av informationsprojektet "Vetenskapens Hus" i Stockholm

Stiftelsen beviljade våren 2001 bidrag med 500 000 kr/år i högst tre år för verksamheten vid Vetenskapens Hus på Alba Nova i Stockholm. För att möjliggöra en fortsättning av de påbörjade verksamheterna och skapa en grund för en hållbar verksamhet vid Vetenskapens Hus ansöker föreståndaren, professor Erik Johansson om ett årligt bidrag på 1 milj kr under tre år.

Som underlag för beslut har stiftelsen tagit initiativ till en oberoende utvärdering av verksamheten. Utvärderingen genomförs av tekn dr AnnMarie Israelsson och undervisningsrådet Sture Löf. En preliminär rapport presenterades av utvärderarna vid sammanträdet. En slutgiltig rapport från utvärderarna avses föreligga till styrelsens sammanträde den 14 december, då ärendet återkommer för beslut.

§ 9 Stiftelsens kapitalförvaltning

Ordföranden i stiftelsens kapitalutskott, Olof Sjöström, redovisade kapitalutskottets aktuella arbete och de bedömningar som ligger till grund för utskottets överväganden rörande stiftelsens kapital. Som utgångspunkt för diskussionen med styrelsen hade han författat en PM som diskuterats och slutredigerats i kapitalutskottet.

Kapitalutskottet har härutöver diskuterat behovet av att åstadkomma en trygg men också god basavkastning i en situation då den förväntade avkastningen på räntebärande placeringar inte är särskilt attraktiv och där aktier i allmänhet innebär en större risk och en högre förvaltningskostnad. Ett förslag som diskuterats i utskottet har därvid varit att investera i en basportfölj av direktägda högavkastande lågriskaktier. Inga transaktioner i portföljen avses företas såvida inte särskilda skäl föreligger och den

förväntade avkastningen bedöms överstiga förväntad obligationsavkastning. Låg courtagekostnad och låg eller obefintlig förvaltningskostnad. Kriterier på en sådan portfölj av stabila svenska aktier i större företag bör vara god vinstutdelning, stark marknadsposition, bra balansräkning och stor omsättning (likvida aktier).

Styrelsen *beslöt*

att godkänna kapitalutskottets rapport och bemyndiga utskottet att genomföra direktinvesteringar enligt förslag. Rapportering till styrelsen skall ske regelbundet och särskilt när förändringar vidtas i portföljens sammansättning.

§ 10 Information och meddelanden

Inkomna ärenden

Förteckning över inkomna ärenden, 2004-10-06 hade bifogat kallelsen.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 30 september 2004	8 740 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 03/04	2 190 milj kr
Nya åtaganden under 2004	408 milj kr
Utbetalt under 2004 t o m 31 september	421 milj kr.

Andelen räntebärande tillgångar utgjorde 44 %, specialfonder 7 % och aktier 49 %. Förvaltningsresultatet t o m september (9 månader) var 5,7 %, utbetalningarna utgjorde 4,7 % och kapitalet har under året ökat med 1,0 %.

Budgetpropositionen 2004

Relevanta sidor ur budgetpropositionen hade bifogats kallelsen. Forskningspropositionen för kommande fyraårsperiod kommer att läggas tidigast i månadsskiftet november/december.

Aktuell pressdebatt

Ett antal pressklipp som berör stiftelsens verksamhet hade bifogats kallelsen.

Delårsredovisning jan – juli 2004

Till följd av att stiftelsen har dotterbolaget Interaktiva Institutet utgör stiftelsen enligt gällande bokföringslag en koncern med krav på delårsredovisning. Delårsbokslutet hade bifogats kallelsen. Det godkänns av ordförande och verkställande direktör. Delårsbokslutet kommer inte, enligt överenskommelse med stiftelsens revisorer, att särskilt granskas av dessa och lägges med denna anmälan ad acta.

Inkomna ansökningar till strategiska forskningscentra

Vid ansökningstidens utgång hade 230 ansökningar (pre-proposals) inkommit till programmet för strategiska forskningscentra. Viss statistik över ansökningarnas fördelning hade bifogats för kännedom. Beredningsarbetet pågår i ett intensivt skede med syfte att till januari 2005 åstadkomma ett beslut om vilka sökande som skall beredas tillfälle att inge fullständiga ansökningar

Interaktiva Institutets handlingsplan och ekonomi

Stiftelsens styrelse uppdrog i juni 2003 åt Interaktiva Institutet att utarbeta en handlingsplan för den fortsatta verksamheten. Baserat på den inkomna handlingsplanen beviljade styrelsen i september 2003 högst 60 milj kr för verksamheten åren 2004 – 2006 och begärde samtidigt en redovisning från institutet efter ett år i vilken genomförandet av handlingsplanens olika delar skulle beskrivas. Institutets redovisning hade bifogats kallelsen.

Verkställande direktören har vidare, efter framställning av institutets styrelse, medgivit att 2 milj kr av institutets bidrag för 2005 disponeras under 2004. Beslutet hade bifogats kallelsen. Medelsöverföringen betingades främst av att ett av institutets program "Tools" i Umeå redovisat ett ackumulerat underskott som, om ingen åtgärd vidtagits, skulle ha resulterat i ett verksamhetsunderskott för 2004.

IVA-projektet "Framtidens universitet"

Verkställande direktören informerade vid sammanträdet i september styrelsen om en ansökan från Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) om stöd till en utredning med anledning av de förändrade villkoren för universitet och högskolor. Motsvarande ansökan hade lämnats till ett antal forskningsfinansiärer varvid VINNOVA beslutat bidra med 2 milj kr, KK-stiftelsen med 1 milj kr och Riksbankens Jubileumsfond med 1 milj kr. Verkställande direktören överväger ett delegationsbeslut om 1 milj kr från stiftelsen med tilläggskravet att IVA bör samarbeta med och där så är lämpligt lägga ut uppgifter på det av stiftelsen delägda institutet för studier av högre utbildning och forskning, SISTER. Styrelsen diskuterade ärendet och pekade på att den föreslagna verksamheten hellre borde ha tillkommit genom regeringsinitiativ. Ett eventuellt stiftelsestöd enligt verkställande direktörens avsikt borde, enligt styrelsens bedömning, förutsätta olika begränsande och styrande krav på IVA som ansvarig för projektet.

Ingvar Carlsson-program

Verkställande direktören anmälde att han talat med Ingvar Carlsson med anledning av tidigare redovisade planer (2004-09-03, § 13) på en insats i Carlssons namn. Han hade funnit ändamålet, insatser för till Sverige återvändande yngre forskare vällovligt, och medgivit att hans namn utnyttjades. Ett förslag till programgenomförande kommer att presenteras vid decembersammanträdet.

§ 11 Övriga frågor

Sammanträdestider 2005

Endast ett sammanträde har bokats för 2005, den 7 februari. Styrelsen bör fastställa sammanträdestider för resten av året.

Styrelsen *beslöt*

att bordlägga frågan.

Björn Brandt
sekreterare

Håkan Lane
vald justerare

Lena Hjelm-Wallén
ordförande